

DOI: <https://doi.org/10.53486/9789975359030.24>
CZU: 336.226.141(478)

PAYMENT OF IMPORT AND EXPORT DUTIES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: ANALYSIS OF CUSTOMS STATISTICS

ACHITAREA DREPTURILOR DE IMPORT ȘI EXPORT ÎN REPUBLICA MOLDOVA: ANALIZA STATISTICII VAMALE

ARCEANIS Andreea, studentă, Specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
E-mail autor: caldareandreea2@gmail.com

Abstract. *Being in an economically developed era, the import and export from the Republic of Moldova is also constantly growing. Every day appear new rules, laws, normative acts, standards which I consider that should be known both by resident citizens as well as non-residents. It is already known that the introduction and removal of goods on the territory of the Republic of Moldova by individuals it is necessary to pay the import and export duties, which contains several taxes. So the Customs Service is the one that ensures compliance with customs and tax legislation and contributes to measures to protect state security, ensuring public order and morals. In this article, my purpose is to identify and analyze the evolution of taxes paid on import and export presented by the Customs Service and how they influence the formation of the National Public Budget of the Republic of Moldova.*

Key-words: *Import and export duties, Customs Service, taxes, international commerce, evolution*

JEL CLASSIFICATION: B27, E62

INTRODUCERE

Taxele, impozitele, și plățile încasate de organul vamal la introducerea și scoaterea mărfurilor în/din teritoriul Republicii Moldova constituie procedeele nemijlocite de conducere a unei economii concurențiale, politica fiscală fiind chemată să stabilească obiectivele economice și sociale ce urmează a fi atinse în procesul mobilizării și repartizării resurselor. Ca rezultat, politica bugetară din R. Moldova este modernizată continuu și tinde să constituie un sistem transparent și stimulatoriu pentru desfășurarea activității economice, astfel fiecare cetățean trebuie să fie responsabil sa-și onoreze obligațiile fiscale.

Autoritatea administrativă care se ocupă de exercitarea și perfecționarea controlului vamal, inclusiv asupra legalității introducerii/scoaterii mărfurilor în/din teritoriul vamal, efectuarea formalităților vamale, crearea condițiilor pentru accelerarea traficului de mărfuri peste frontiera vamală este Serviciul Vamal, care are ca atribuție principală apărarea intereselor economice ale statului prin aplicarea procedeeleor vamale corespunzătoare de reglementare a relațiilor economice și comerciale.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Drepturile de import percepute sunt impozitele, taxele și plățile încasate de organul vamal la importul mărfurilor, și anume:

- taxa vamală;
- taxa pe valoarea adăugată;
- accizele;
- taxa pentru proceduri vamale.

Totodată în conformitate cu prevederile legislației vamale, la export se încasează doar taxa pentru proceduri vamale, care constituie 0,1% din valoarea contractuală a mărfii, luându-se în considerare cheltuielile legate de transportul pînă la frontieră, dar nu mai mult de 500 euro.

Conform scopului cercetării stabilit inițial și anume de a analiza evoluția taxelor și impozitelor achitate la import și export prin prisma statisticii vamale, cât și rolul acestora în formarea BPN este important de punctat faptul că datele statistice privind exporturile și importurile de mărfuri sunt colectate, verificate, prelucrate de Serviciul Vamal, în conformitate cu articolul 321 al Codului Vamal al Republicii Moldova nr.1149 din 20.07.2000 și prezentate Biroului Național de Statistică pentru verificare, completare, validare, prelucrare, rectificare, definitivare și diseminare în conformitate cu Legea Republicii Moldova „Cu privire la statistica oficială”, nr.93 din 26 mai 2017. Pentru exporturile și importurile de bunuri materiale care fac obiectul tranzacțiilor comerciale, documentul de bază pentru evidența statistică este declarația vamală în detaliu, care se întocmește la punctele vamale în momentul în care marfa intră sau iese din țară.

Pentru a analiza și a interpreta corect datele privind importul și exportul de mărfuri sunt utilizate mai multe categorii de indici enumerați mai jos:

✓ Indicii valorici - prezintă tendința generală a evoluției exporturilor, importurilor și se determină ca raportul dintre volumele valorice (dolari SUA) din anul (perioada) de raport și cele din anul (perioada) de bază;

✓ Variația anuală sau ritmul modificării anuale a exporturilor și importurilor - redă cu câte procente a crescut sau a diminuat nivelul indicatorului în anul (perioada) de raport față de anul (perioada) de bază;

✓ Indicii valorii unitare la mărfurile exportate și importate;

✓ Sursele de date - calcularea indicilor valorii unitare se efectuează în baza datelor obținute din declarațiile vamale separat pentru fiecare marfă (9 cifre), grup de mărfuri (6,4 și 2 cifre) și pe total exporturi (importuri), în conformitate cu Nomenclatura Combinată a Mărfurilor.

În continuare sunt prezentate date și rezultate obținute cu ajutorul tabelelor și figurilor care vor ilustra evoluția situației economice privind achitarea drepturilor de import și export pe teritoriul țării noastre.

Tabelul 1. Perceperea drepturilor de import-export pentru anii 2011-2021, mii lei

Anul	Taxe vamale	Taxa pentru proceduri vamale	Taxe speciale	Accize	TVA	Alte plăți	Total
2011	832 672	305 780	2218	2 182 956	8 547 924	25 605	11 897 155
2012	938 081	309 454	50	2 440 248	8 911 222	13 228	12 612 282
2013	1 024 627	349 391	1	3 059 507	10 106 119	66 469	14 606 114
2014	1 053 604	366 602	-	3 039 478	10 892 346	73 069	15 425 099
2015	907 954	372 746	-	3 483 848	10 952 370	108 431	15 825 349

2016	983 075	410 294	-	4 181 602	11 760 977	140 155	17 476 103
2017	1 068 102	457 985	-	5 585 759	13 226 179	34 541	20 372 566
2018	1 109 989	487 320	-	5 407 231	14 364 710	41 034	21 410 283
2019	1 197 137	525 827	-	5 693 137	15 454 380	26 171	22 896 651
2020	1 191 460	489 378	-	5 909 805	14 914 169	21 994	22 526 806
2021	1,539,139	635,925	-	6,731,461	19,614,568	32,651	28,553,743

Sursă: elaborat de autor în baza <https://customs.gov.md/ro/articles/date-statistice>

Din tabelul prezentat mai sus se observă că taxele încasate la import-export pentru perioada analizată sunt în creștere, astfel valoarea TVA achitat constituie aproximativ 60% din total taxă încasate de către Serviciul Vamal. Totuși putem remarca faptul că în anul 2020, atât comerțul exterior, cât și întreaga economie a suferit modificări semnificative.

În figura ilustrată mai jos se evidențiază evoluția comerțului internațional punându-se accent pe valorile comparative dintre suma importurilor și exporturilor efectuate pe perioada anilor 2016-2021. Decalajul considerabil dintre exporturile și importurile de mărfuri a determinat acumularea în ianuarie-martie 2021 a unui deficit al balanței comerciale în valoare de 838,4 milioane dolari SUA. O cauză majoră a creșterii importurilor în 2021 a fost condiționată, în principal, de majorarea valorii autoturismelor importate, care respectiv a dus și la creșterea valorii drepturilor de import încasate.

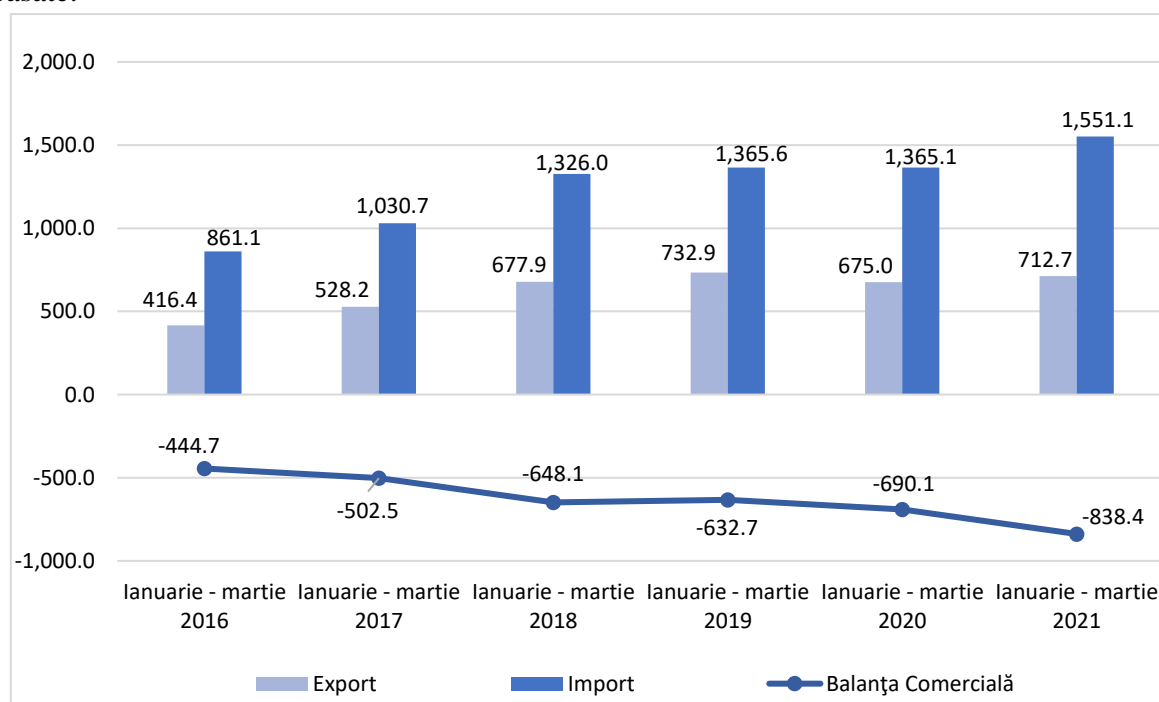

Figura 1. Tendințele comerțului internațional cu mărfuri în ianuarie-martie 2016-2021, mil. dolari SUA

Sursa: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6985>

În urma analizei Tabelului 1. privind perceperea drepturilor de import-export pentru perioada 2011-2021 și Figura 1., care arată evoluția importului și exportului, cât și raportul dintre acestea voi

continua prin prezentarea a două figuri prin care voi enunța în special rolul TVA și a Accizelor încasate la mărfurile importate în formarea veniturilor Bugetului Public Național al RM.

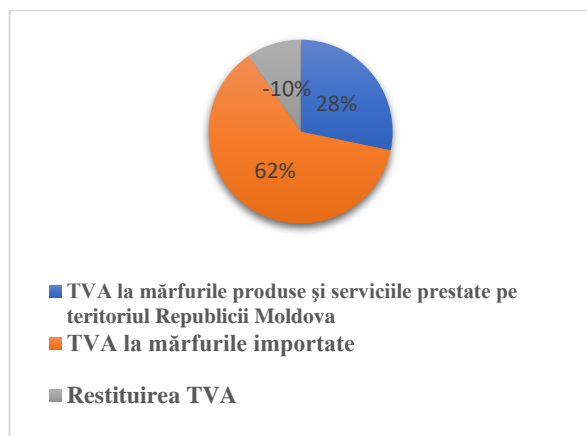

Figura 2. Distribuția TVA în total venituri încasate

În BPN 2021

Sursa: elaborat de autor conform <https://date.gov.md/>

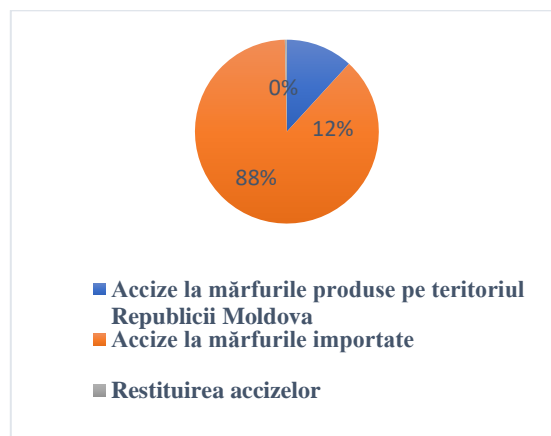

Figura 3. Distribuția Accize în total venituri încasate

În BPN 2021

Sursa: elaborat de autor conform <https://date.gov.md/>

Conform figurilor ilustrate privind datele din anul 2021 țin să menționez faptul că din totalul TVA achitat către stat aproximativ 62% îl constituie cel perceput pentru mărfurile importate și doar 28% achitat pentru mărfurile și produsele prestate pe teritoriul țării. La fel și în cazul accizelor remarcăm că 88% se referă la mărfurile importate și 12% pentru mărfurile supuse accizelor produse pe teritoriul RM. Astfel putem concluziona rolul taxelor percepute la introducerea și scoaterea mărfurilor din țară pentru formarea BPN și dezvoltarea economiei.

CONCLUZIE

Ca rezultat al acestei cercetări, pot spune cu certitudine că taxele achitate la importul și exportul de mărfuri și produse constituie un instrument de realizare a mai multor funcții esențiale, primordială fiind acumularea de venituri în bugetul de stat. De asemenea are loc sistematizarea structurii mărfurilor de import; menținerea coraportului rațional a importului și exportului de mărfuri, veniturilor și cheltuielilor valutare; crearea condițiilor pentru schimbări progresive în structura producerii și consumului de mărfuri, cât și crearea de condiții pentru integrarea în economia mondială. Un aspect important este faptul că taxele stabilite au ca scop stimularea importului unor anumite categorii de mărfuri, care, de obicei, nu se produc pe teritoriul național sau se produc în cantități mici ce nu pot asigura cerințele pieței interne sau protecția producătorului autohton și a mărfurilor interne de importul mărfurilor din alte state. În concluzie, menționez că pe parcursul evoluției sale, taxele percepute ca drepturi de import și export devin dintr-un instrument fiscal un mijloc complex de politică comercială, unul din cele mai utilizate mijloace pentru protejarea economiei naționale. În ciuda faptului că taxa după natura acțiunii sale este o categorie economică, aplicarea sa poate avea atât caracter economic, cât și politic.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Serviciu Vamal, *Transparența activității și a procesului decizional*,
Disponibil: <https://customs.gov.md/ro/articles/transparența-activității-si-a-procesului-decizional> , accesat 20.02.2022
2. Portalul de Informații Comerciale al Republicii Moldova, *Drepturi de import, Drepturi de export* Disponibil:
<https://trade.gov.md/ro/articles/titulul-ro> , accesat 22.02.2022
3. Biroul Național de Statistică, *Comerțul Internațional cu mărfuri al Republicii Moldova; Comerț exterior*,
Disponibil: <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6985>, accesat 10.03.22
4. Instrumentul Bibliometric Național, *Funcțiile taxei vamale*,
Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/122263, accesat 17.03.2022

Coordonator științific: BERGHE Nadejda, lect. univ., dr.
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: lectorase@yahoo.com